

Természetvédelem a ház körül

Sihelnik József

okleveles természetvédelmi mérnök

Suturović Edita

okleveles biológus

Arcus Környezetvédő Egyesület

Környezeti Nevelési Program
Arcus Környezetvédő Egyesület
Topolya

Alapfogalmak

Környezetvédelem:

Az a tevékenység, magatartásforma, amellyel természetes és ember által alakított vagy létrehozott környezetünket (kizárólag) az ember által okozott káros hatásoktól megvédjük (lito-, hidro, bio, urbanoszféra).

Környezeti ártalmak:

- hulladék
- zaj
- rezgés
- sugárzás
- hő
- fény
- erózió, stb.

Alapfogalmak

Természetvédelem:

- Szűkebb körű értelmezés:

Tudományos és kulturális szempontból kiemelkedő jelentőségű természeti értékek megőrzése, védelme és meghatározott célú felhasználása.

- Szélesebb körű értelmezés:

Holisztikus elv: természeti rendszerek, hozzájuk kapcsolódó védőövezetek, életközösségek, társulások, stb. védelme.

- Jogi értelmezés:

Alapja a természetvédelmi törvény
Szerbia: Természetvédelmi törvény
megjelenése, 2009. 05. 15.

Fotó: Szekeres Ottó

A természetvédelem feladatai:

- Hatósági, gazdálkodási, szolgáltatási

Fő formái:

- passzív (megőrző) természetvédelem
- aktív (cselekvő) természetvédelem

Természetvédelmi értékcsoportok:

- földtani érték
- víztani érték
- növénytani érték
- állattani érték
- tájképi érték
- kultúrtörténeti érték

A természeti értékeket veszélyeztető tényezők:

- abiotikus (élettelen) károsítók
- biotikus károsítók
- káros emberi (antropogén) hatások

A ház körüli természetvédelem lehetőségei

Madárvédelem

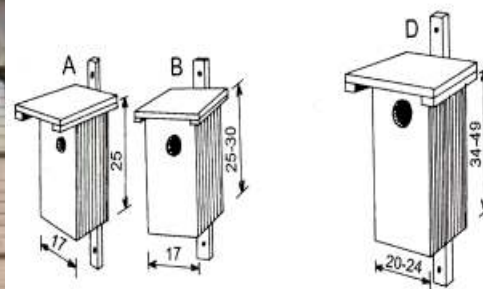
- Madáretető (több típus és forma lehetséges)
- Mesterséges madárodúk („A-B” és „D” típusú odúk, „C” típusú odúk, kuvikodú)
- Madáritató és fürdő (kerek vagy szögletes műanyag cserépalátétek)
- Porfürdő (kerek vagy szögletes műanyag cserépalátétek)

Dúcetető

„B” típusú odú

„C” típusú odú

Madárvédelmi eszközök

Kuvikodú

Foto: Orbán Zoltán (www.mmc.hu)

Veréblakótelep

Foto: Orbán Zoltán (www.mmc.hu)

Széncinege fiókáival mesterséges odúban

Madárfürdő és itató

Fotó: Orbán Zoltán (www.mmc.hu)

Madárvédelmi eszközök, hasznos megoldások

Porfürdő

Fészekanyagcsokor

Fotó: Orbán Zoltán (www.mmc.hu)

Fotó: Orbán Zoltán (www.mmc.hu)

Más fajok védelmi eszközei, lehetőségei

- Darázsgarázs, bogártanya (10-20 cm átmérőjű fa henger; 3-10 mm átmérőjű furatok, 3-10 cm mélyen) – Kőműves méhek, fali méhek
- Lepkelegelő (különböző virágos növények)
- Béka menedékek (béka garázs) – Zöld varangy

Más fajok védelmi eszközei, lehetőségei

- Darázsgarázs, bogártanya (10-20 cm átmérőjű fa henger; 3-10 mm átmérőjű furatok, 3-10 cm mélyen) – Kőműves méhek, fali méhek
- Lepkelelőők (különböző virágos növények)
- Béka menedékek (béka garázs) – Zöld varangy
- Gyíkvárak (falak repedései, kőrakás, rőzsehalom) – Fűrge gyík, zöld gyík
- Kisemlős lak (egérvár, madárodúk földre helyezve) – Erdei egerek, mogyorós pele
- Sün búvóhelyek (süntanya)
- Denevérodúk
- Fantasztikus farakás (békák, gyíkok, rovarok)

Gyíkvár, kőrakás

Fotó: Orbán Zoltán (www.mmc.hu)

Süntanya

Fotó: Orbán Zoltán (www.mmc.hu)

Más fajok védelmi eszközei

Gyíkvár, farakás

Fantasztikus farakás

Fotó: Orbán Zoltán (www.mmc.hu)

Fotó: Orbán Zoltán (www.mmc.hu)

Fák és cserjék a kertben

- *Őshonos fafajok* – kocsányos tölgy, közönséges nyír, magas kőris, berkenye fajok
- *Sövény kialakításához* – egybibés galagonya, fagyal, közönséges mogyoró
- *Madarak fészkeléséhez alkalmas fajok* – közönséges boróka, tiszafa, egybibés galagonya, fagyal, gyertyán (visszametszve), csíkos kecskerágó, veresgyűrű som, fekete bodza, borostyán
- *Táplálékot is adó fajok* – madárberkenye, egybibés galagonya, kökény, húsos som, fekete bodza

Néhány szempont a növényzet kialakításához, gondozásához:

- Fészekrakásra alkalmas elágazások kialakítása metszés során
- A lehullott leveleket ne szedjük össze a bokrok alól
- Kisebb kiszáradt fák törzseinek meg hagyása

